

RIKSDAGENS
JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTT

Helsingfors
den 12 oktober 1993
Utlåtande nr 5

Till Statsutskottet

Riksdagens generalsekreterare har genom en skrivelse av den 15 september 1993 i det syfte som framgår av 18 a § 3 mom. arbetsordningen för riksdagen sänt ett utdrag ur riksdagens beslutsprotokoll över regeringens proposition nr 126 om statsbudgeten för 1994 till jord- och skogsbruksutskottet för kännedom.

Med anledning av ärendet har utskottet hört kanslichefen Reino Uronen, överdirektören Ilkka Ruska, ekonomidirektören Hannele Laiho-nen och lantbruksrådet Seppo Hassinen vid jord- och skogsbruksministeriet, budgetsekreteraren Elina Selinheimo vid finansministeriet, konsultative tjänstemannen Veijo Kavonius vid inrikesministeriet, ambassadrådet Rauli Suikkanen vid utrikesministeriet, biträdande avdelningschefen Erkki Palmqvist vid handels- och industriministeriet, verksamhetsledaren Markku Nevala vid Centralförbundet för Lant- och Skogsbruksproducenter MTK, ordföranden Ola Rosendahl vid Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, verkställande direktören Johan Korkman vid Svenska lantbrukssällskapens förbund, direktören Tapani Karjalainen vid Kainuun maa-seutukeskus och direktören Risto Rautjärvi vid Valmet Oy.

Utskottet konstaterar att dess ställningstaganden till budgetpropositionen i detta skede begränsar sig till närområdessamarbetet. För ändamålet har föreslagits ett anslag under mom. 30.99.44 under huvudtiteln för jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Utskottet kommer att ta ställning till denna huvudtitel till övriga delar vid behandlingen av de lagförslag som anknyter till budgetpropositionen.

I budgetpropositionen föreslås att under ovan nämnda moment "Vissa samarbetsprojekt" skall beviljas 30 miljoner mark. Reservationsanslaget skall få användas på det sätt som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer till betalning av utgifter för samarbetsprojekt i Ryssland och de baltiska länderna.

Utskottet konstaterar att hjälpen till våra närområden, nämligen till de baltiska länderna och Ryssland, under de senaste åren kommit att spela en stor roll inom vår utlandshjälp. Målet för hjälpverksamheten har varit att främja en stabil politisk och ekonomisk utveckling inom dessa områden. Det är samtidigt också förenligt med Finlands säkerhetspolitiska intressen att vi stödjer en kontrollerad förändring och bärkraftig utveckling inom närområdena.

Utskottet finner det angeläget att hjälpen till närområdena tar fasta på ökad ekonomisk växelverkan mellan regioner i Finland och närområdena, så att verksamheten samtidigt också främjar den regionala utvecklingen i vårt eget land. Utskottet betonar att närområdena är naturliga marknadsområden för Finland. Inom utskottets behörighetsområde är det centrala målet för hjälpverksamheten och samarbetet att trygga och förbättra livsmedelsförsörjningen inom närområdena. De likartade klimatologiska förhållandena i Finland och närområdena är av stor betydelse speciellt för det ekonomiska samarbetet i anknytning till lantbruksproduktionen. För lantbrukets vidkommande kan Finland erbjuda specialkunskaper, produktionsmetoder och produktionsmedel som är lämpliga för dessa områden. Dessutom kan de växtsorter som används i vårt land som sådana utnyttjas inom närområdena.

Av den utredning utskottet inhämtat framgår det att Finlands insatser för att utveckla närområdenas livsmedelsekonomi hittills huvudsakligen har bestått av sakkunnighjälp, hjälp för anskaffning av maskiner och anläggningar samt yrkesutbildning i Finland. Målområdena har i allmänhet själva till största delen svarat för kostnaderna för hus och vägbyggen, elektrifiering liksom för anskaffning av maskiner och anläggningar. Hittills har utbildningen av och rådgivningen för lantbrukarna på privatiserade lägenheter inom närområdena i Ryssland nästan

enbart varit beroende av hjälp från Finland. Områdenas egna skolor och rådgivningsorganisationer håller emellertid småningom på att ta över verksamheten.

Av de baltiska länderna har Estland varit det viktigaste samarbetslandet. Hjälp har getts för att få i gång socker- och oljeväxtodling samt för att utveckla mejeri- och slakteriindustrin.

Genom att en delegation från utskottet 3—6.2.1993 tog del i ett finskt-ryskt lantbruksseminarium i S:t Petersburg och utskottet 18—19.9.1993 gjorde ett studiebesök i Kostamus stad och Vuokkiniemi by i Ryssland fick utskottet direkt information om situationen i närområdena och om närområdessamarbetet hittills. Utskottet noterade att det största problemet är att verksamheten inte bygger på en övergripande plan. Utskottet anser det vara viktigt att regionala strategiprogram utarbetas för närområdessamarbetet. De skall omfatta de enskilda samarbetsprojekten, och den mottagande parten skall förbinda sig att följa dem. Samtidigt anser utskottet att samarbetet på regional nivå inom närområdena bör koordineras av regionala samarbetsgrupper. Utskottet har redan konstaterat att det anser vara viktigt att vi genom biståndsprojekten samtidigt försöker främja våra egna regionala utvecklingsplaner.

Vidare anser utskottet att närområdessamarbetet i mån av möjlighet bör inriktas på projekt som kan få internationell finansiering. I synnerhet vid stora projekt bör möjligheterna att få finansiering också av nordiska och andra internationella finansorganisationer liksom av olika andra organisationer utredas. Framdeles kommer ett eventuellt medlemskap i EG att ge Finland en möjlighet att via EG:s budget ta del i biståndsprogrammen för länderna i Centraleuropa och Östeuropa. En förutsättning vore emellertid att Finland också tar del i finansieringen av verksamheten. I praktiken skulle en del av de anslag som Finland anvisar för EG:s budget kanaliseras till ovan nämnda program, och därefter kunde vi konkurrera om realiseringen av de projekt som programmen omfattar.

Med tanke på utvecklingen av närområdenas livsmedelsförsörjning anser utskottet det vara viktigt med satsningar på att förbättra områdenas infrastruktur, bl.a. trafikförbindelserna. Det är också angeläget att den s.k. intellektuella infrastrukturen utvecklas. Förutsättningarna för näringsutövning bör alltså förbättras i samarbete med målområdenas myndigheter genom att bl.a. lagstiftningen, bestämmelserna, regionpla-

neringen och förvaltningsförfarandet utvecklas där.

Utskottet anser att åtgärderna för att utveckla närområdenas livsmedelsförsörjning bör inriktas på alla nivåer inom livsmedelsekonomin. För primärproduktionens del gäller det att försöka höja den låga produktionsnivån och minska det stora svinnet vid skördarna. Det är speciellt viktigt att transport- och upplagringsproblemen då kan elimineras. Utbudet av livsmedel kunde också ökas om de betydande bristerna i förädlingsledet kunde undanröjas. Utskottet anser att det inom närområdessamarbete till denna del särskilt bör satsas på förbättrad kött- och mjölkförädling. Likaså bör möjligheterna till ökad export av finska kött- och mjölkförädlingsprodukter särskilt till S:t Petersburgsregionen tillvaratas.

Vidare poängterar utskottet att närområdessamarbetet i tillräckligt hög grad bör uppmärksamma arbetet på att diversifiera landsbygdsnäringsstrukturen så mycket som möjligt. På den ryska sidan har det i Karelen redan inletts bl.a. fiske- och fiskodlingsprojekt. Även inom skogshushållningen har yrkesutbildning för skogsbranschen, småskaliga sågverk samt uppgörande av regionala och lägenhetsbestämda skogshushållningsplaner uppmärksammas.

Utskottet menar att ökad utbildning och sakkunnighjälp också framdeles bör prioriteras då närområdenas livsmedelsekonomi utvecklas. Att finländskt kunnande så allsidigt som möjligt utnyttjas i samarbetet och hjälpverksamheten i närområdena kan enligt utskottets mening bäst garanteras om såväl offentliga myndigheter och kommersiella företag som diverse organisationer och forskningsanstalter medverkar i projekten. Vidare är det viktigt, speciellt i syfte att öka de privata lantbrukarnas kunskaper om jordbruket att det inom närområdena grundas välfungerande modelljordbruk som dessutom har ett optimalt läge i förhållande till marknaden och att det på ett eller annat sätt ses till att standarden på dessa jordbruk bibehålls. Maskiner och anläggningar bör levereras med hänsyn till mottagarens faktiska behov och mottagarna instrueras i hur de skall använda och underhålla dem.

Slutligen poängterar utskottet att hjälpverksamheten i samband med närområdessamarbetet bör stödja lokala strävanden och planer. Mottagarna bör ha en tillräckligt stor del av ansvaret för att planera, finansiera och genomföra projekten.

På basis av det ovan sagda anför utskottet
vördsamt

*att statsutskottet bör beakta vad som
anförs i detta utlåtande när det utarbetar
sitt betänkande.*

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden S-L. Anttila, vice ordföranden Iivari, medlemmarna Järvilahti, Kalli, Kohijoki, Kois-

tinen, Lahikainen, Pulliainen, Rajamäki, Rinne, Urpilainen och Westerlund samt suppleanten Puhakka (delvis).
